

Justitiedepartementet (L4)
ju.remissvar@regeringskansliet.se
Dnr: Ju2025/01007

Yttrande över betänkandet Tryggare idrottsarrangemang (SOU 2025:46)

Inledning

Tingsrätten har gått igenom förslagen i betänkandet utifrån de utgångspunkter som tingsrätten har att beakta, och lämnar härmed följande synpunkter på förslagen. Det ska tilläggas att tingsrätten inte har någon erinran mot de överväganden som inte särskilt behandlas nedan.

En särskild straffskala för grovt brott vid överträdelser av förbudet mot att utan tillstånd inneha eller använda pyroteknik vid idrottsarrangemang (avsnitt 5.5.1)

Utredningen föreslår att det ska införas en särskild straffskala för grovt brott i 5 kap. 5 § andra stycket ordningslagen (1993:1617), och att bl.a. antalet och mängden varor ska kunna kvalificera ett brott som grovt. Den föreslagna regleringen i lagrummets tredje punkt skiljer sig samtidigt från regleringen i andra lagar där antalet eller mängden varor kan kvalificera ett brott som grovt (jfr bl.a. 29 a § lagen [2010:1011] om brandfarliga och explosiva varor, LBE, och 9 kap. 1 a § vapenlagen [1996:67]). Utredningen har därtill bara gett några få exempel på vad som ska avses med uttrycken ”större mängd” och ”större antal” samt tillagt att frågan får avgöras från fall till fall.

Enligt tingsrätten bör det under beredningen av betänkandet i Regeringskansliet övervägas om inte uttrycken ovan ska ändras till ”stor mängd” och ”stort antal” (jfr t.ex. 29 a § i LBE). Det behöver också, till ledning för rättstillämpningen, utvecklas och ges fler exempel på vad som avses med valda uttryck (jfr t.ex. vad som sägs om ringa brott på s. 90 i tredje stycket och vad som anges om den nya kvalifikationsgrunden på s. 113 i första stycket). Det senare är särskilt viktigt när man, som i detta fall, vill införa en helt ny svårhetsgrad av ett brott. Straffrättslig lagstiftning måste vara tydlig och förutsebar så att lika fall behandlas lika.

Tillträdesförbud vid brott och trakasserier mot utövare m.fl. (avsnitt 6.4.4)

Utredningen föreslår att det i 2 § andra stycket lagen (2005:321) om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang ska införas två presumtionsregler. Tingsrätten har ingen erinran mot innehållet i dessa regler till de delar som reglerna avser brott under, eller i samband med, ett idrottsarrangemang, eller brott mot någon av de personer som anges. Det senare är nämligen ofta relativt enkelt för åklagare och domstol att få kunskap om. Tingsrätten ifrågasätter däremot starkt förslaget till den del som det avser ”allvarliga

trakasserier” mot uppräknade personer, och de huvudsakliga skälen till det är följande.

Frågor om tillträdesförbud ska även fortsättningsvis prövas av åklagare, och efter skriftlig handläggning. Det torde vid ”ord mot ord” i ett ärende vara oerhört svårt för en åklagare att, utan muntlig förhandling samt bevisupptagning och bevisprövning, komma fram till att en person ”allvarligt trakasserat” en sådan person som anges i lagtexten. Det finns därtill en stor risk för att parter vid överklagande av åklagarens beslut kommer att åberopa muntlig bevisning till styrkande av sina påståenden i aktuellt avseende, att tingsrätterna behöver hålla muntliga förhandlingar, och dessutom längre sådana, i långt fler fall än tidigare och att förslaget således också får mer negativa konsekvenser för domstolarnas arbetsbelastning än vad utredningen bedömt.

Resultatet av det ovan anförda blir att tingsrätten avstyrker förslaget om införande av presumtionsregler till den del som förslaget avser allvarliga trakasserier. Om regeringen, trots detta, väljer att gå vidare med förslaget, måste det utvecklas och tydliggöras vad som avses med ”allvarligt trakasserat”. Utredningens allmänna skrivningar om trakasserier, och allmänt hållna uttalande om att man i varje enskilt fall får bedöma vad som är tillräckligt i detta avseende, är nämligen inte tillräckliga som ledning för rättstillämpningen. Regeringen bör då även se över bestämmelsens utformning. Bestämmelsens andra stycke är nämligen både långt och svårläst.

Tingsrätten måste avslutningsvis ifrågasätta utredningens skrivningar på s. 428 och 429 i betänkandet. Utredningen kommenterar här förslaget till ny lagtext i 2 § andra stycket, första meningen, lagen om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang (presumtionsregeln vid tidigare brottslighet). Utredningen anger bl.a. att även en brottsmisstanke ska kunna läggas till grund för ett tillträdesförbud. Det anges också att en brottsrisk kan anses föreligga även vid ageranden som inte utgör brott. Tingsrätten utgår från att dessa skrivningar avser första stycket i aktuellt lagrum och inte andra stycket, första meningen (i vilken det tydligt anges att någon måste ha begått ett brott).

Detta yttrande har beslutats av rådmännen Lars Olsson och Karolina Mellstrand.